

Protokoll 6/2024

fört vid Äldrenämndens sammanträde tisdagen den 11 juni
2024 kl. 16:50-17:01, Älvsjö Stationsgata 21, plan 2, rum 270

Ledamöter

Robert Mjörnberg (V) Ordförande
Nike Örbrink (KD) Vice ordförande
Johan Heinonen (S)
Ulrika Lorentzi (S)
Inger Gretzer Qvick (V)
Vivianne Gunnarsson (MP)
Hugo Laigar (M)
Anette Hellström (M)
Liliane Åkerlund (SD)
Margita Jacobsson (L)
Sven Britton (S) ersätter Felix Finnveden (S)
Britten Lagerkvist Tranströmer (S) ersätter Norma Aranda de Gutiérrez
(S)
Niklas Sandstedt (M) ersätter Thomas Wihlman (C)

Ersättare

Gabriel Rindborg (S)
Kristina Ekelund (M)
Basu Alam (M)
Åke Nordström (SD)

Övriga närvarande

Jonathan Storm Nämndsekreterare
Patric Rylander Förvaltningschef
Jonna Hermansson Avdelningschef
Tove Granath Borgarrådssekreterare
Marcus Björk Borgarrådssekreterare

Paragraf

§§1-24

Sekreterare

Jonathan Storm

§ 1
Närvarande

Beslut

Närvaro tas och fastställs i enlighet med sida 1 av protokollet.

§ 2
Val av justerare

Beslut

Äldrenämnden utser vice ordförande Nike Örbrink (KD) att justera protokollet jämte ordförande Robert Mjörnberg (V)

§ 3

Anmälan av protokollsjustering ÄN 5/2024-05-21

ALD 2024/9

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/9-9 Äldrenämndens protokoll 2024-05-21

§ 4

Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Beslut

Äldrenämnden fastställer den utsända föredragningslistan

§ 5**Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare****Beslut**

Äldrenämnden beslutar att överlämna skrivelserna till förvaltningen för beredning.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att skrivelserna överlämnas till förvaltningen för beredning.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar att överlämna skrivelserna till förvaltningen för beredning.

Sammanfattning av ärendet

Nike Örbrink (KD) lämnar in en skrivelse med rubriken "Skrivelse om förändringar i arbetsvillkor för stadens anställda", diarienummer ALD 2024/232.

Margita Jacobsson (L) lämnar in en skrivelse med rubriken "Skrivelse om serviceboenden", diarienummer ALD 2024/233.

Äldrenämnden 11 juni 2024

Nike Örbrink (KD)

Skrivelse om förändringar i arbetsvillkor för stadens anställda

Nyligen genomdrev majoriten heltid som norm vid nyanställningar i Stockholms stad. Samtidigt har arbetsmarknadens parter nyligen avtalat om nya bestämmelser avseende dygnsvila. Detta i syfte att uppnå arbetstidsdirektivets (2003/88/EG) lagstadgade miniminivå om 11 timmars sammanhängande dygnsvila per varje 24-timmarsperiod.

Med anledning av dessa två förändringar i förutsättningarna för arbetstid undrar Kristdemokraterna följande:

- Vilka konsekvenser kommer dessa förändringar att få på schemalaggingen inom äldreomsorgen?
- Kommer dessa förändringar att inverka negativt på äldreomsorgens verksamheter?
- Planerar äldreförvaltningen att begagna sig av möjligheterna till undantag från heltid som norm eller 11 timmars sammanhållen dygnsvila?
- Kommer dessa förändringar att få någon negativ inverkan på bemanningen inom äldreomsorgen?

Äldrenämnden 2024-06-11

Margita Jacobsson (L)

Skrivelse från Liberalerna om serviceboenden

I Kungsholmens stadsdelsnämnd behandlas ett ärende om av renovering av Fastigheten Trossen som innehåller både Vård – och omsorgboende på 110 lght och servicebostäder på 135 lght. Både Vård – och omsorgboende och serviceboende är biståndsbedömt och utgår från den sökandes aktuella behov av vård, trygghet och ålder.

I ärendet så förslår man en ny inriktning för fastigheten då man avser man att konvertera nuvarande servicebostäder till vård – och omsorgboende och i det tidigare vård – och omsorgboendet så har man tänkt sig seniorboende. Seniorboende vänder sig till personer över 55 år och som vill ha en förhöjd tillgänglighet och som bor i Stockholm stad och står i bostadskö hos bostadsförmedlingen.

Att på det här sättet ta bort 135 servicebostäder permanent utan att göra någon konsekvensanalys om hur det påverkar äldre som är i behov av tillgänglighetsanpassad bostad, trygghet och viss vård – och omsorg utan att vara svårt sjuk är inte acceptabelt. Det finns inte heller någon konsekvensanalys av hur de som idag bor i Fridhemmets servicebostäder drabbas av att behöva flytta till ny bostad och i värsta fall flytta flera gånger. Man hänvisar endast till att de boende skall få förtur i bostadskön till seniorboende. Men då har man inte tänkt på hur de personer som inte ställt sig i kö i tid till bostadsförmedlingen och som upptäcker att de behöver en tillgänglighetsanpassad bostad och har ett mindre vårdbehov ska få ett tryggt och värdigt boende.

Vi vill mot denna bakgrund ställa följande frågor:

- Vilka konsekvenser ser äldreförvaltningen om antalet servicebostäder i innerstaden minskar?
- Vad ser äldreförvaltningen för konsekvenser för stadens äldre om serviceboende som boendeform tas bort?
- Hur ser förvaltningen på konsekvenserna för de boende i serviceboenden som drabbas när boendet stänger ner?

§ 6

Äldredirektörens information/presentation

§ 7 Tertialrapport 1 2024 för Äldrenämnden

ALD 2024/46

Beslut

Äldrenämnden godkänner tertialrapport 1, med bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Äldrenämnden begär, hos kommunstyrelsen, en justering av budgeten om 4,4 mnkr för breddinförandet av nyckelfri hemtjänst.

Äldrenämnden redovisar omslutningsförändringar om 44,1 mnkr till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande

Hugo Laigar och Anette Hellström (M) lämnar ett särskilt uttalande från Moderaterna.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vice ordförande Nike Örbrink (KD) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Kristdemokraterna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag..

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/46-1 Tjänsteutlåtande Tertialrapport 1 för Äldrenämnden
- ALD 2024/46-1.1 7. Bilaga 1 - Blanketset ÄN T1 2024
- ALD 2024/46-1.2 7. Bilaga 2 - Utbildningstabell tertial 1 år 2024

Äldrenämnden 11 juni 2024

Ärende 7

Dnr: ALD 2024/46

**Tertialrapport Tertial 1 2024 för
äldrenämnden**

Nike Örbrink (KD)

Förslag till beslut:

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut.
2. Att därutöver anföra följande

I tertialrapporten kan man läsa att förvaltningen, i samverkan med stadsledningskontoret och Tieto Evry, arbetar för att säkerställa beredskap inför utveckling av nytt utförarsystem och utveckling av nya funktioner inom myndighetsutövning inom ramen för den it-nära förvaltningen av Sociala system. Det är viktigt att vänsterstyret säkerställer att detta arbete genomförs på ett integritetssäkert sätt, inte minst med anledning av den senaste tidens nyhetsrapportering om säkerhetsbrister på Tieto Evry. År 2018 ledde exempelvis misstag och brister hos detta företag till att 400 stockholmars personuppgifter röjdes. Företagets dröjsmål med att rapportera detta till staden polisanmäldes även av det nytillträdde blågröna styret tidigt 2019.

År 2019 infördes även Matlyftet av den blågröna majoriteten i syfte att förebygga undernäring och ofrivillig ensamhet hos äldre personer. Det är glädjande att man valt att fortsätta med denna viktiga satsning. Kristdemokraterna hade dock gärna sett att ytterligare medel tillfördes, varför vi också valde att satsa 2 miljoner kronor mer på vidareutveckling av Matlyftet i vår budgetreservation jämfört med vänsterstyrets budget.

Kristdemokraterna noterar även att målet för andelen elektroniska köp inte uppfyllts under första tertialen. Vi hoppas att de åtgärder som förvaltningen vidtagit enligt rapporten resulterar i måluppfyllnad vid årsslutet.

Ett av KF:s inriktningsmål är att alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv. Detta mål anses ha uppfyllts i och med att man har tillgängliggjort kultur digitalt, genom att ha låtit stadens museum ta fram filmer om delar av sina samlingar. Detta är den enda insats på området som omnämns i tertialrapporten. Vi kristdemokrater tycker att ambitionsnivån måste vara högre och att fler åtgärder måste vidtas för att tillförsäkra äldre ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv. Vi ställer oss därför frågande till om målet faktiskt har uppnåtts.

Majoritetens ideologiska motstånd mot privata utförare i välfärden rimmar även illa med det näringslivsfrämjande arbetet inom ramen för KF:s inriktningsmål om att i Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb. Privata utförare och ett starkt näringsliv är en förutsättning för en stark välfärd. Kristdemokraterna beklagar att majoritetens ideologiska skygglappar underminerar målet som antogs, i stadens ännu gällande näringslivspolicy, om att Stockholms stad år 2025 ska ha Sveriges bästa företagsklimat. Välfärden kan inte vara undantagen denna höga målsättning, eller användas som ursäkt för att slopa detta mål.

Ärende 7

Tertialrapport 1 2024

Hugo Laigar m.fl (M)

Särskilt uttalande

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar de närmsta årtiondena. Gruppen över 80 år beräknas att fördubblas fram till 2040, samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder endast kommer att öka marginellt under samma tid. Det krävs därför stora investeringar och utvecklande av nya arbetssätt för att kunna möta denna utmaning. Alla Stockholmare ska ha rätt till en värdig ålderdom med individen i centrum. Äldreomsorgen är en kommunal kärnverksamhet som måste värnas, prioriteras och få kosta pengar.

Tertialrapporten konstaterar att nämndens mål uppfylls i stort och att nämnden prognostiserar ett nollresultat. Verkligheten för äldre i Stockholm och deras vardag skiljer sig dock från raderna i ett tjänsteutlåtande. Moderaterna prioriterade i sitt förslag till budget ytterligare resurser till matlyftet som hade kunnat komma äldre till del och motsätter sig den stelbenta personalpolitiken som nu kommer träda i kraft och försvåra för verksamheternas kompetensförsörjning nu när möjligheten till deltidsarbete helt stryps. Det påverkar i slutändan Stockholms äldre negativt.

Vi ser med oro på att konsekvenserna av vänsterstyrets politik framgent kommer att göra sig påmind. Exempelvis kommer den ideologiskt motiverade oviljan att låta privata aktörer engagera sig i utbyggnaden av nya boenden att påverka Stockholm negativt, dels i större osäkerhet kring möjligheten att bygga i den takt som krävs men framförallt i större investeringskostnader för staden.

§ 8**Stadsövergripande äldreboendeplan 2025 med utblick mot 2050**

ALD 2024/121

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till stadsövergripande boendeplan för 2025 med utblick mot 2050 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vice ordförande Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar m.fl. (M) och Margita Jacobsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt det gemensamma förslaget från Kristdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Äldreförvaltningen har samordnat arbetet med den stadsövergripande boendeplanen i samverkan med berörda aktörer. Enligt befolkningsprognosen är 158 625 personer 65 år eller äldre i Stockholms stad. Det är knappt 3 500 fler än förra året. Fram till 2040 beräknas gruppen över 80 år att fördubblas och den förlängda framskrivningen till 2050 visar att antalet äldreomsorgstagare fortsätter att öka till 2050. Totalt har staden tillgång till 8 321 platser inom vård- och omsorgsboende. Av det totala antalet platser drivs 3 201 i kommunal regi eller av entreprenör och 5 120 av privata utförare. En inventering visar att det finns cirka 6700 seniorbostäder i Stockholms stad.

Framskrivningen av omsorgskonsumtionen utgår från två prognosalternativ för att möta den osäkerhet som finns gällande framtida behov och efterfrågan. År 2040 prognostiserar Huvudalternativet 29 163 omsorgstagare och Nulägesalternativet 35 053 omsorgstagare, en differens på 5 930 omsorgstagare. Planeringen för nya vård- och omsorgsboenden utgår liksom

tidigare boendeplaner från, Huvudalternativet med vissa justeringar. För att möta behoven planeras 36 nya vård- och omsorgsboenden med totalt cirka 3000 platser fram till 2040. Av dessa boenden planeras 23 inom kommunal produktion och 13 boenden inom privat nyproduktion.

Med fler äldre och höga investeringskostnader för nyproduktion och upprustning är det avgörande att så effektivt som möjligt använda de bostäder som redan finns. Då en begränsad andel äldre har ekonomiska förutsättningar att efterfråga nyproduktion blir en viktig förutsättning för möjligheten till kvarboende att mer effektivt använda det befintliga bostadsbeståndet. De bostäder som redan är tillgänglighetsanpassade, och de som skulle bli det med enklare anpassningar, är en stor tillgång i utmaningen med ett snabbt ökande omsorgsbehov. Möjligheten att bo kvar i ordinarie bostad kommer att få en direkt påverkan på behovet av antal platser inom särskilt boende. En bättre kunskap om äldres nuvarande boendesituation och möjligheter till anpassningar i det befintliga bostadsbeståndet skapar förutsättningar för säkrare äldreomsorgsprognoser och förlängt kvarboende.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/121-1 Tjänsteutlåtande Stadsövergripande äldreboendeplan 2025 med utblick mot 2050
- ALD 2024/121-1.1 8. Bilaga 1 - Stadsövergripande äldreboendeplan 2025 med utblick mot 2050

Äldrenämnden 11 juni 2024

Ärende 8

Dnr: ALD 2024/121

Äldreboendeplan 2025 med utblick mot 2050

Nike Örbrink (KD)

Hugo Laigar m.fl (M)

Margita Jacobsson (L)

Förslag till beslut:

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut
2. Att därutöver anföra följande

Fram till 2040 beräknas gruppen över 80 år att fördubblas. Detta kräver stora satsningar och investeringar i äldreomsorgen – både i personal och fastighetsbestånd. Den äldres behov och förutsättningar måste alltid vara i fokus för att säkerställa ett värdigt åldrande. Vi vill därför se breda investeringar i äldre- och omsorgsboenden, seniorboenden och andra typer av profilboenden. Stockholm måste leva upp till ambitionen om att vara en äldrevänlig stad.

Den politiska majoriteten har återinfört en 60/40-fördelning av äldreomsorg i egen och privat regi i ett läge där äldreomsorgen är i starkt behov av nyinvesteringar för att kunna möta den demografiska trenden. Därtill finns det ett stort underhållsbehov inom stadens fastighetsbestånd som också påverkar stadens förmåga att möta behovet av de bostäder som efterfrågas. Vi ser också med oro på att det som nyproduceras i begränsad utsträckning kan efterfrågas av målgruppen de byggs för. Således är det angeläget att framtida projekt håller produktionskostnader nere och att fördyringar undviks.

Det konstateras i äldreboendeplanen att det saknas information om hur många äldre som bor i otillgängliga bostäder. Ökad kunskap om beståndets tillgänglighet hade också möjliggjort för bättre planeringsunderlag kring behovet av framtida boenden. Därför bör en tillgänglighetsinventering genomföras.

Förra året kunde man läsa i boendeplanen att för att uppnå detta mål kan man inte bygga fler privata boenden än de tolv privata projekt som man redan kände till fram till 2040. Resten måste utgöras av kommunala investeringar, med risk för att skenande bygg- och räntekostnader som kan komma att ekonomiskt belasta Stockholms invånare.

Vi noterar att det i årets boendeplan däremot har tillkommit ytterligare ett privat projekt och välkomnar att den hårda vänsterideologiska linjen tycks ha mjuknat något. I stället för att

60/40-fördelningen ska uppnås genom att inte bygga fler än de tolv redan planerade privata vård- och omsorgsboenden har årets boendeplan, med sina 13 privata projekt, i stället skrivningen att man ”strävar” mot en 60/40 fördelning. Detta kan inte tolkas som annat än att majoriteten har tvingats backa från sin realistiska och ideologiskt motiverade princip om 60/40. Vi har länge påpekat att staden inte har råd att säga nej till privata investeringar i vård- och omsorgsboenden av ideologiska skäl om vi ska lyckas göra de stora investeringarna som krävs inom äldreomsorgen.

Det är också viktigt att en boendeplan och en boendestrategi väger in insatser som påverkas av bostadsutvecklingen, som äldreboende kontra behov av resurser för hemtjänst och därmed sammanhängande kompetens- och rekryteringsfrågor, påverkan från it-utveckling och tekniska lösningar, hemsjukvård och samarbetet med regionen och så vidare.

Vi efterfrågar därför en politik där alla goda krafter som vill bidra till att möta behoven välkomnas.

§ 9**Driftsavtal digitalt låssystem**

ALD 2023/320

Beslut

Äldrenämnden godkänner tecknande av driftsavtal avseende drift och support samt kompletterande inköp avseende befintligt låssystem för nyckelfri hemtjänst.

Äldrenämnden godkänner avtalshandlingarna.

Förvaltningschefen får i uppdrag att teckna avtal med befintlig leverantör.

Förvaltningschefen får i uppdrag att, utifrån affärsmässiga grunder, vid behov vidta förändringar så som uppsägning, komplettering och/eller tillägg till det avtal som tecknas.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Sammanfattning av ärendet

Äldreförvaltningen har sedan 25 maj 2020 haft ramavtal med leverantören Swedlock AB avseende nyckelfri hemtjänst. Ramavtalet har omfattat inköp av hårdvara i form av låsenheter, digitala nycklar och synkstationer, samt behörighetssystem som reglerar behörigheter till respektive lås och nyckel. Avtalet har också omfattat tjänster i form av support, montering av lås och akut låsöppning.

Avtalet med Swedlock AB löper ut 30 juni 2024, och med anledning av detta är äldreförvaltningen i behov av att teckna ett driftsavtal med leverantören för att säkra drift, säkerhet och support avseende redan upphandlad hårdvara samt behörighetssystemet.

Upphandlad hårdvara uppskattas till omkring 21000 låsenheter, 5000 digitala nycklar och 200 synkstationer. Behörighetssystemet

reglerar idag behörigheter för omkring 6000 användare som arbetar i hemtjänsten, i både kommunal och privat regi.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/320-1 Tjänsteutlåtande Driftsavtal digitalt låssystem
- ALD 2023/320-1.1 9. Bilaga 1 - Driftavtal 2024-05-21
- ALD 2023/320-1.2 9. Bilaga 1.1 - Prislista
- ALD 2023/320-1.3 9. Bilaga 1.2 - Definition av servicenivåer
- ALD 2023/320-1.4 9. Bilaga 1.3 - Funktionella och tekniska krav
- ALD 2023/320-1.5 9. Bilaga 1.4 - KLASSA-krav
- ALD 2023/320-1.6 9. Bilaga 1.5 - Personuppgiftsbiträdesavtal inkl. instruktion
- ALD 2023/320-1.7 9. Bilaga 1.6 - Underleverantörer
- ALD 2023/320-1.8 9. Bilaga 1.7 - Elektronisk-adress-och-peppol-id
- ALD 2023/320-1.9 9. Bilaga 1.8 - Krav på e-handel och fakturering
- ALD 2023/320-1.10 9. Bilaga 1.9 - Handbok för molntjänster

§ 10**Stockholms stads program för stöd till anhöriga**

ALD 2023/240

Beslut

Äldrenämnden godkänner förslaget till program för stöd till anhöriga och överlämnar det till kommunfullmäktige.

Äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige delegerar till äldrenämnden att genomföra mindre ändringar med anledning av den nya socialtjänstlagen. Äldrenämnden beslutar under förutsättning att kommunfullmäktige godkänner förslaget att delegera till äldredirektör att teckna detta.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Hugo Laigar m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Moderaterna.

Margita Jacobsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Liberalerna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024 har under 2024 reviderats och förslag till nytt program för socialtjänstens verksamheter har tagits fram. Nytt program föreslås gälla från år 2025 och tills kommunfullmäktige beslutar om annat.

I förslag till nytt program har synpunkter och underlag inhämtats från utvärdering av Sweco, nationell anhörigstrategi, intresseorganisationer, chefer och medarbetare i Stockholms stads socialtjänst, Region Stockholm samt anhöriga.

Ändringar som gjorts är bland annat revidering av syfte och mål, förändring i disposition och omfattning, förtydligande om målgrupp, uppdatering av underlag, tillägg om nationell

anhörigstrategi samt tillägg om mänskliga rättigheter. I förslag till nytt program har fem fokus-områden med tillhörande aktiviteter tagits fram. Dessa anger prioriterat arbete för stöd till anhöriga och består av:

- Information om socialtjänstens stöd till anhöriga
- Kunskap och kompetens
- Stöd till anhöriga
- Samverkan
- Systematisk uppföljning

Socialnämnden och äldrenämnden ansvarar för att programmet sprids inom stadens socialtjänst. Socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ansvarar för att implementera, genomföra och löpande följa upp de delar som rör deras verksamheter.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/240-1 Tjänsteutlåtande Stockholms stads program för stöd till anhöriga
- ALD 2023/240-1.1 10. Bilaga 1. Nytt program för stöd till anhöriga
- ALD 2023/240-1.2 10. Bilaga 2. Program för stöd till anhöriga 2021 2024
- ALD 2023/240-1.3 10. Bilaga 3. Swecos utvärdering av Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021 2024

Ärende 10

Program för stöd till anhöriga

Hugo Laigar m.fl (M)

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut.
2. Att utreda och implementera en central, oberoende kanal för anhöriga att framföra synpunkter och klagomål.
3. Att därutöver anföra följande

Stockholms stads program för stöd till anhöriga har reviderats och förslag på nytt program har tagits fram. Nya anhöriggrupper har definierats såsom barn tex vilket är bra, då dessa bör hanteras efter sina behov. Det framkommer att det finns fortsatta utmaningar med likvärdigheten i stadsdelsförvaltningarna. Samverkan är en framgångsfaktor.

Moderaterna har efterfrågat en central oberoende instans för anhöriga för att kunna få hjälp vid klagomål och för att stödja och lämna synpunkter. Detta då det är svårt för anhöriga att veta var man ska vända sig. Detta rimmar väl med vad Sweco skriver i sin utvärdering.

Anhörigstödet har utvecklats men programmet saknar en sammanhållen strategi för uppföljning och utvärdering. Detta kan bidra till mer effektivare och likvärdiga stödinsatser i hela staden samt en kunskapsbank med förbättringsområden.

Äldrenämnden 2024-06-11

Ärende 10

Stockholms stads program för stöd till anhöriga

Dnr. ALD 2023/240

Margita Jacobsson (L)

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att uppdra åt förvaltningen att komplettera programmet med beslut om att verka för ett samverkansavtal mellan staden och regionen gällande samarbete om uppsökande sjukvård för anhöriga till personer som drabbats av dödligt våld.
3. Att därutöver anföra följande.

Vi välkomnar att det program för stöd till anhöriga som togs fram under den grönblå majoriteten föregående mandatperiod nu utvärderats och uppdaterats. Anhörigas situation är ofta både utmanande och osynliggjord. Det är därför viktigt att målgruppen särskilt uppmärksammas i enlighet med stadens program för stöd till anhöriga.

Vi vill framförallt lyfta målgruppen anhöriga till personer som drabbats av dödligt våld. Det är en målgrupp som kräver särskild kompetens för att bemöta och förstå. När krisen inträffar är det viktigt att snabbt kunna möta anhöriga och erbjuda lämpliga stödinsatser på såväl lång som kort sikt. Vilket stöd som behövs är individuellt där vissa kan behöva praktisk hjälp en kortare tid och hjälp med myndighetskontakter, medan andra kan behöva kvalificerad traumabehandling. Det behövs därför ett tätare samarbete med regionen om uppsökande sjukvård för anhöriga till personer som drabbats av dödligt våld. Staden bör därför verka för att ta fram ett samverkansavtal med regionen om uppsökande stöd från vårdcentralerna vid krishändelser.

§ 11**Remiss av Miljöprogram 2030 för Stockholms stad**

ALD 2024/152

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen gällande miljöprogrammet 2030 för Stockholms stad och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vice ordförande Nike Örbrink (KD) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Kristdemokraterna.

Lilianne Åkerlund (SD) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Sverigedemokraterna.

Margita Jacobsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Liberalerna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stad ska vara en av världens ledande städer inom hållbarhet och klimatomställning. Stockholms stad tog fram sitt första miljöprogram 1976 och efter detta har flertal program tagits fram där staden nu har höga ambitioner och ska bli klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040.

Miljöprogram 2030 är ett stadsövergripande styrdokument där det finns sju mål: en rättvis och inkluderande omställning, ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, ett klimatanpassat Stockholm, ett Stockholm med livskraftiga ekosystem, ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm, ett giftfritt Stockholm samt ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö. Programmet innehåller även 18 delmål som tydliggör den strategiska inriktningen.

Miljöprogrammet kommer integreras i stadens kvalitetsledningssystem för ledning och uppföljning. Under år 2027 kommer det att ske en mer omfattande halvtidsuppföljning för att säkerställa att staden är på rätt väg för att nå målen 2030.

Förvaltningen anser att miljöprogrammet har en tydlig struktur med tydliga mål och delmål och ser positivt på att det har tillkommit ett delmål gällande minskad klimatpåverkan från mat.

Förvaltningens förslag är att även äldrenämnden står med som genomförandeansvariga under mål 1.2 En rättvis och inkluderande omställning.

Förvaltningen anser att det finns behov av ett förtydligande om vad det innebär med en stadsövergripande samordning gällande målet Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, delmål 2.5.

I miljöprogrammet finns ingen definition av begreppen närodlat och närproducerat. Förvaltningen anser att verksamheterna ska ha en gemensam utgångspunkt att förhålla sig till gällande dessa begrepp.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/152-2 Tjänsteutlåtande Miljöprogram 2030 för Stockholms stad
- ALD 2024/152-2.1 11. Bilaga 1 Miljöprogram 2030 remissversionen april 2024
- ALD 2024/152-2.2 11. Bilaga 2 Förslag till indikatorer

Äldrenämnden 11 juni 2024

Ärende 11

Dnr: ALD 2024/152

Remiss av miljöprogram 2030 för Stockholms stad

Nike Örbrink (KD)

1. Att delvis godkänna förslag till reviderat Miljöprogram,
2. Att återinrätta tidigare mål om fossilfri stad och fossilfri organisation, samt justera programmet utifrån vad som anförs nedan,
3. Att därutöver anföra följande

Stockholm klassas återkommande som en av världens mest gröna och hållbara städer, ofta som den mest hållbara i flera internationella rankingar. Det är inte konstigt med tanke på att stadens näringsliv bland annat består av världsledande aktörer inom innovation och grön teknik, framstegshungriga entreprenörer och IT-talanger från hela världen. Staden består till drygt två tredjedelar av grönbå ytor, till överväldigande del grönyta trots en mycket omfattande stadsutveckling i över ett decennium. Stockholmarna är dessutom tredje bäst i världen att välja kollektivtrafik framför egen bil, de bor i energieffektiva bostäder och 98 procent av deras avfall återvinns eller blir till energi.

Tack vare teknikutvecklingen har staden bevisat att tillväxt i både ekonomi och befolkning kan gå hand i hand med minskad klimatpåverkan genom omställning, inte avveckling. Sedan år 2010 har stadens koldioxidutsläpp mer än halverats samtidigt som befolkningen vuxit med omkring 20 procent. Utsläppen av svaveldioxid och kolmonoxid, vilka historiskt sett utgjort ett stort problem, har minskat med mellan 86 – 94 procent sedan år 1990. Vissa föroreningar har minskat så pass sedan 90-talet att de inte längre mäts. Stockholm är på rätt väg och omställningen går allt snabbare, särskilt inom transportsektorn som utgör en stor andel av kvarvarande utsläpp. Nära 75 procent av sålda bilar i Stockholm är laddbara fordon vilket är en dubbling på bara 3 år. Sammantaget finns det många segrar för stockholmarna att vara stolta över.

Dock finns det fortsatt utmaningar att hantera för att uppnå en klimatneutral stad. När staden växer behöver byggsektorn ställa om, gammal industrimark saneras och hållbara bostäder byggas. När stockholmarna blir fler behöver förskolor och skolor fasa ut miljö- och hälsoskadliga kemikalier, sårbara grupper skyddas från effekterna av extremväder och möjligheten att göra smarta val i vardagen säkerställas. Här är vi eniga.

Men en växande stad ställer större krav på avlopps- och avfallshantering, områden som tyvärr påvisat markanta problem till följd av ideologiska skygglappar och bristfällig styrning. Verklighetens behov har åsidosatts till förmån för visionära försöksverksamheter och

glädjekalkyler. Resultatet blir en dyrare men mer eftersatt avfallshantering samt färre välfungerande återbruks- och återvinningscentraler.

En ändamålsenlig, renodlad politik är även en grundläggande förutsättning för att vinna acceptans från invånarna i en stad i omställning, samt deras förståelse för de åtgärder politiken utför med deras skattemedel. Symbolpolitiska åtgärder som försvårar vardagen, fördyrar arbetet och bara förflyttar utsläppen är därför inte bara ineffektiva, de riskerar även att bidra till ett motstånd mot en välbehövd omställning.

Vi kristdemokrater ser trots dessa svårigheter med optimism på framtiden. Med den goda historiken i ryggen är vi övertygade om att även vår tids utmaningar kan hanteras. Genom ett mer ändamålsenligt, renodlat arbete med fokus på största nytta och kommunens rådighet kan Stockholm förbli världens mest hållbara stad – utan att späka det näringsliv och de invånare som bidrar så starkt i omställningen redan idag.

Kristdemokraterna välkomnar styrets beslut att låta miljöprogrammet sträcka sig till och med år 2030. Att synka programmets giltighetstid till stadens miljömål och övriga styrdokument underlättar samverkan och minskar riskerna för dubbelarbete i nämnder och bolag. Vi ställer oss även till fullo bakom fem av programmets sju övergripande miljömål, nämligen att Stockholm ska ha ett livskraftigt ekosystem, att staden ska klimatanpassas, bli mer resurseffektiv och cirkulär, giftfri samt att luften ska vara frisk och ljudmiljön god.

Vi noterar att styret väljer att ersätta de två målen om en fossilfri och klimatpositiv stad med nya mål om klimaträttvisa och stadens globala klimatavtryck.

Målet om klimaträttvisa befarar vi kommer leda till en mer diffus miljöpolitik som flyttar fokus från utsläpp och hållbarhet till socioekonomiska frågor, identitetspolitik och ifrågasättandet av vårt västerländska ekonomiska system. Att politisera miljöpolitiken ytterligare till att omfatta politikområden som fundamentalt skiljer samtliga partier från varandra riskerar att försvåra en välbehövd omställning. En omställning som hittills påvisat stora framgångar utan avkall på vårt välbefinnande.

Vi ser visserligen fördelar med att synliggöra på vilket sätt beslut och åtgärder gynnar olika sårbara grupper i samhället, det sker delvis redan i flera nämnder. Att däremot ge dessa positiva bieffekter större prominens än de primära miljöeffekter vi ämnar uppnå med miljöprogrammet, ser vi stora problem med.

Styret föreslår till exempel att våra yngsta barn och äldsta äldre ska äta mer vegetariskt i klimat- och miljösyfte, istället för att utveckla deras måltider för att fler ska få i sig näringsriktig, god mat. Att arbetsmarknads- och utbildningsinsatser ska utformas för gröna verksamheter, hellre än att tillgodose det primära målet att hjälpa en individ att komma ut på arbetsmarknaden utifrån sina egna behov, intressen och förutsättningar. De föreslår att inköp ska utformas med än mer långtgående inköpskrav än idag med målet att minska utsläppen i produktions- och leveransledet, istället för att kostnadseffektivt utgå från våra kommunala verksamheters faktiska behov. De vill att de verksamheter som kommer i daglig kontakt med invånare ska nyttjas för att stärka deras delaktighet i miljö- och klimatarbetet, istället för att

möta invånare kravlöst med utgångspunkt i deras behov. Man vill även utveckla föreningsstöd för miljö- och klimatarbete, istället för att lyhört utforma stadens civilsamhällesstärkande arbete utifrån just civilsamhällets eget behov.

Klåfingrigheten är öronbedövande. Intentionen är naturligtvis god men nämndernas kärnuppdrag med tillhörande verksamheter och insatser måste alltid vara till för medborgarna och alltid utgå från deras behov, inte miljöpolitikernas.

Målet om stadens globala klimatavtryck har vi mycket liten rådighet över, framförallt avseende stockholmarnas konsumtionsbaserade utsläpp som utgör ett stort fokus i styrets miljöpolitik. Kristdemokraterna förvånas starkt över programmets systemkritiska inställning till vårt västerländska ekonomiska marknadssystem i kampen mot konsumtion, när utsläppen inte längre finns inom stadens rådighet. Men svaret på avsaknaden av kommunal rådighet är inte köpstopp och omstörtning av vårt västerländska levnadssätt – frågan om konsumtionsbaserade utsläpp hör helt enkelt hemma på annan plats. Den hör hemma i länder vars produktions- och leveransled är smutsiga. Den hör hemma i EU som reglerar vår handel med omvärlden. Och den hör hemma vid köksbordet där varje familj utifrån sina egna förutsättningar har möjligheten att välja den ekologiska matkassen och de svenska varorna framför de utländska. Men den hör inte hemma i Stockholms stadshus.

Som invånare i en av världens mest hållbara, gröna och omställda städer har vi mycket att vara stolta över. Stockholm har redan visat att tillväxt i såväl ekonomi som befolkning inte utgör hinder för att minska utsläppen eller ställa om, tvärt om. Det är tack vare det välstånd och den teknikutveckling som vårt västerländska ekonomiska system möjliggjort som vi kommit långt i omställningen. Kristdemokraterna ser mycket optimistiskt på att Stockholm återigen kommer klara de utmaningar vi idag står inför och vi kan göra det utan att vare sig styra över eller späka världens mest hållbara invånare.

Äldrenämnden
Förslag till beslut
2024-06-11
Ärende 11
Dnr ALD 2024/152

Miljöprogram 2030 för Stockholms stad

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner Sverigedemokraternas yttrande som svar på remissen.
2. Därutöver anföras följande:

Stockholms stad ska vara en ansvarstagande kommun som främjar social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Alla åtgärder ska vara förankrade i beprövade best-practice metoder med syftet att maximera miljövinsten/utsläppsminskningen per investerad krona.

Stockholms stad bör särskilt fokusera på att bevara grönområdena och stärka den biologiska mångfalden, samt rena våra vattendrag. Den kraftiga byggtakten och förtätningen innebär att viktiga grönområden försvinner. En grönskande stad är viktig för människors och djurs välbefinnande och skapar höga levnadsqualitéer. I detta ingår att nyplantera träd i samband med att avverkning sker på grund av almsjukdom. Grönytor bidrar även till klimatanpassningsprocessen, motverkar översvämningar genom att ta upp dagvatten.

Cirkularitet och återbruk kan vara befogat för vissa produkter, men för andra är kostnaden för hög till den potentiella nyttan. Åtgärder med varierande effektivitet måste ställas mot varandra i det lokala, nationella och internationella klimat- och miljöarbetet.

Frisk luft ska vara en självklarhet i Stockholm. För att nå detta krävs grönska, samt internationella arbete för att minska partikelutsläppen i Baltikum där de är som värst. Det krävs även en skärpt regelefterlevnad av miljözon klass 1. Däremot bör nya miljözoner som inkluderar andra fordon än tunga lastbilar ej införas på grund av den oskäligt höga samhällskostnaden mätt i kvalitetsjusterade levnadsår.

Liliane Åkerlund (SD)

Åke Nordström (SD)

Äldrenämnden

11 juni 2024

Ärende 11

Miljöprogram 2030 för Stockholms stad

Dnr: ALD 2024/152

Margita Jacobsson (L)

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att utöver det anföras.

Arbetet för klimatet och miljön är vår tids ödesfrågor. I grunden är det en frihetsfråga för kommande generationer. Stockholm ska klara sina åtaganden inom Parisavtalet men vi ska också gå i täten så att detta sker. Målen ska nås genom en ekonomi i tillväxt och innovation genom grön teknik. Liberalernas klimatpolitik utgår från principen om att förorenaren betalar. Stadens klimatpolitik ska stå för långsiktighet och förutsägbarhet. Spelreglerna ska vara tydliga för samhällets aktörer. Liberal klimatpolitik är inte symbolpolitik

Det är positivt att staden nu uppdaterar sitt miljöprogram och därigenom kan både höja ambitionerna och även inkludera nya metoder och tekniker för att bidra till den gröna omställningen. Mycket av det som tas upp är steg i rätt riktning, samtidigt ser vi att mer behöver göras.

Genom koldioxidinfångning s.k. bio-CSS tar staden stora kliv mot att nå klimatpositivitet, där kraftvärmeverken i Värtan såväl som det i Lövsta avgörande. Lövstaverket behöver planeras för att göra det möjligt. Det kräver fortsatt teknikutveckling och långsiktigt samarbete mellan olika aktörer

Att minska mängden koldioxid och skadliga partiklar i luften är en av de bästa och starkaste hälsofrämjande åtgärder vi kan göra för stadens alla invånare. Staden måste våga tänka nytt och bejaka teknikutvecklingen inom grön teknik. Här ser vi att smarta träd s.k. vertikala planteringar skulle bidra till att minska andelen skadliga partiklar i luften och därmed värna om människors och djurs hälsa. Genom att minska luftföroeningen på marknivå bidrar vi även till att sänka temperaturen under varmare väderförhållanden.

I Stockholm finns drygt 100 000 laddbara personbilar och nästan var tredje bil som var registrerad i staden under 2023 är eldriven. Närmare hälften av alla nyregistrerade bilar i staden var helelektriska utöver det en fjärdedel laddhybrider. Utvecklingen mot en fossilfri fordonstrafik ökar alltså och detta ställer en stor efterfråga på en fungerande och tillgänglig

laddinfrastruktur. Detta kräver alltså att utbyggnaden av laddplatser behöver öka i högre takt än nu. Vårt mål är att 50 procent laddplatser kan uppnås 2026 och 100 procent laddplatser i innerstaden respektive 80 procent i ytterstaden 2030. Målen ska prövas i ljuset av teknikutvecklingen 2026 och tillgängliga affärsmodeller

Liberalerna vill att mer av den elförbrukning stadens bolag och förvaltningar står för ska vara från grön och lokalproducerade källor, här bör staden se över möjligheten med att installera solceller även på fasader utöver tak och främja samt underlätta för privata investeringar i solcellspaneler.

Vi ser gärna även att staden frångår åtgärder som har låg eller ingen verkningskraft samt evidens, såsom cykeljourer och centrum för cirkularitet och istället satsar på klimatåtgärder som har en bevisad effekt. Vi ska fortsätta främja en cirkulär ekonomi och återbruk särskilt inom bygg och infrastruktur. Större delar av befintliga hus och material ska återanvändas och därigenom minska en onödig förbrukning av resurser.

En av punkterna som programmet lyfter är att minska stockholmarnas flygresor, samtidigt noterar vi att programmet inte lyfter stadens anställda och de flygresor som görs av dem. Vi ser hellre att Stockholm går före som ett bra exempel och har skarpare mål om att minska andelen flygresor som görs av stadens personal, som man har direkt rådighet till skillnad från stadens invånare.

När det kommer till flyg, så anser Liberalerna att det är problematiskt att staden väljer gå vidare med att avveckla Bromma flygplats samtidigt som vi ser hur utvecklingen inom el- och vätegasflyg kommer göra det möjligt att ställa om flygplatsen från en fossildriven flygplats till ett klimatsmart nav för resor till och från Stockholm. Konsekvensen av avvecklingen blir istället att vi kommer se ökade resor till och från Arlanda som kommer medföra högre utsläpp.

Avslutningsvis, det ska vara lätt för stockholmarna att leva hållbart och invånarnas ekologiska fotavtryck ska minska genom incitament och goda exempel. Staden ska ge stockholmarna rätt förutsättningar och en reell chans att ställa om, där detta kräver en bättre kommunikation, lyhördhet och dialog. Ska Stockholm lyckas med den gröna omställningen är det viktigt att alla förstår varför åtgärder behövs och hur det kommer till gagn för alla involverade. Ingen ska behöva lämnas efter när vi ställer om och genom en liberal och grön miljöpolitik så värnar vi om både individen och klimatet.

§ 12**Remiss - Motion om fler biståndsbedömda trygghetsboenden för äldre**

ALD 2024/133

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen gällande en motion om fler biståndsbedömda trygghetsboende för äldre och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Margita Jacobsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Liberalerna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Jan Jönsson (L) om fler biståndsbedömda trygghetsboende för äldre till äldrenämnden för yttrande senast den 8 augusti 2024. Motionen har även remitterats till stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, och PRO för yttrande.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/133-2 Tjänsteutlåtande Motion om fler biståndsbedömda trygghetsboenden för äldre
- ALD 2024/133-2.1 12. Bilaga 1 motion om fler biståndsbedömda trygghetsboenden för äldre

2024-06-11

Ärende 2024/133

Remiss av motion om fler
biståndsbedömda trygghetsboenden
för äldre

Äldrenämnden
Ärende 12

Margita Jacobsson (L)

Förslag till beslut

1. Bifalla motionen
2. Därutöver anföra följande:

Vi välkomnar att förvaltningen ser behovet av att följa utvecklingen av olika mellanboendeformer som kan möjliggöra kvarboende och tillgodose äldres behov av trygghet och social stimulans. Stockholm måste visa de äldre som behöver hjälp respekt för deras behov, livsval och intressen.

Liberalerna har länge drivit frågan om äldres rätt till ett tryggt och anpassat boende, dels som en grundläggande trygghetsfråga inför åldrandet, och dels som en hälsofrämjande åtgärd som på sikt gynnar samhället som helhet.

I sitt svar på vår motion skriver äldreförvaltningen att man inte borde gå före nationell lagstiftning och att sådan utredning om biståndsbedömda trygghetsboende därför inte bör göras förrän den nya socialtjänstlagen trätt i kraft. Denna lag beräknas dock inte träda i kraft förrän 2025, och vi ser att behovet för åtgärder är akut, varför staden här bör gå före.

§ 13**Remiss av Motion om inför boendeval för äldre - med LOV som regel för vård- och omsorgsboenden**

ALD 2024/131

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen angående motion om att införa boendeval för äldre - med LOV som regel för vård- och omsorgsboenden och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Margita Jacobsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Liberalerna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Jan Jönsson (L) om att införa boendeval för äldre – med LOV (lag om valfrihetssystem) som regel för vård- och omsorgsboenden. I motionen föreslås kommunfullmäktige utreda införandet och utformningen av ett valfrihetssystem enligt LOV som huvudregel för vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad.

Äldreförvaltningen ser att det är viktigt att äldre erbjuds god omsorg med kvalitet och möjlighet till valfrihet. Äldre kan idag välja mellan vård- och omsorgsboenden hos LOV-utförare, kommunal utförare och utförare med entreprenadavtal. Äldrenämnden ansvarar för att ta fram förfrågningsunderlag och uppdragsbeskrivning till privat respektive kommunal utförare inom vård- och omsorgsboende. Dessa innehåller krav om vad utförarna ska tillgodose. För att nå en likställighet i uppföljningen har äldrenämnden tagit fram en stadsgemensam uppföljningsmodell och samordnar även uppföljningen av vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad.

Sammantaget ser äldreförvaltningen inte behov av att utreda införande och utformning av ett valfrihetssystem enligt LOV som huvudregel för vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/131-2 Tjänsteutlåtande Motion om införa LOV som regel för vob
- ALD 2024/131-2.1 13. Bilaga 1 motion om att införa LOV som regel för vård- och omsorgsboenden

2024-06-11

Dnr ALD 2024/131

Remiss av motion om att införa boendeval för äldre – med LOV som regel för vård-och omsorgsboenden

Äldrenämnden
Ärende 13

Margita Jacobsson (L)

Förslag till beslut

1. Bifalla motionen
2. Därutöver anföra följande:

Vi delar äldreförvaltningens beskrivning om att det är viktigt att äldre erbjuds god omsorg med kvalitet och möjlighet till valfrihet. Detta är frågor vi liberaler slår vakt om. I Stockholms äldreomsorg råder idag en hög grad av valfrihet, inte minst tack var liberala reformer, som ofta kritiserats från vänster, men som varit både omtyckta och framgångsrika när de väl införts.

Det är självklart angeläget att det finns olika former av boenden, kooperativa, privata, kommunala osv. Det är däremot inte angeläget att det finns en mångfald av avtalsformer, utan detta skapar snarare förvirring och de olika avtalsformerna bör istället ersättas med en enda, LOV.

I övrigt hänvisar vi till Liberalernas budgetreservation i kommunfullmäktige

§ 14

Remiss av System för intern klimaväxling för tjänsteresor med flyg

ALD 2024/180

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om system för intern klimaväxling för tjänsteresor med flyg och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vice ordförande Nike Örbrink (KD) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Kristdemokraterna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Stadsledningskontoret har fått i uppdrag att utreda och införa ett internt system för klimaväxling med fokus på flygresor. Kontoret föreslår ett internt system för klimaväxling som innebär ett påslag om 50 procent på kostnaden för tjänsteresor med flyg. Påslagen samlas i en intern pott som i ett första steg används för plantering av fler gatuträd i Stockholms stad utöver de som planteras i enlighet med trädmålet.

Äldreförvaltningen ser positivt på stadsledningskontorets förslag då det bör kunna bidra till att stadens miljöpåverkan minskar och att stadens mål inom miljöområdet kan uppnås. Vad gäller det kommande arbetet med den interna klimaväxlingen önskar förvaltningen att de krav som ställs på stadens förvaltningar är anpassade till respektive förvaltnings verksamhet och deras nyttjande av flyg som transportmedel.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/180-2 Tjänsteutlåtande Remiss System för intern klimaväxling för tjänsteresor med flyg

- ALD 2024/180-1.1 (Godkänd - R 1) KS 2023/310
Tjänsteutlåtande - System för intern klimatväxling

Äldrenämnden 11 juni 2024

Ärende 14

Dnr: ALD 2024/180

Remiss av System för intern klimatväxling för tjänsteresor med flyg

Nike Örbrink (KD)

Förslag till beslut:

1. Att avslå förslaget till beslut
2. Att därutöver anföra följande:

En bärande princip i den kristdemokratiska idétraditionen är förvaltarskapstanken. Inte minst på klimat- och miljöområdet framträder denna bärande idé som en vilja att bevara, skydda och förädla naturen för nästkommande generationer. Kristdemokraterna står därför bakom höga och ambitiösa klimat- och miljömål, men inte bakom symbolpolitik. Att vänstermajoriteten enbart pekar ut transport med flyg som föremål för intern klimatväxling vittnar om att det är symbolpolitik snarare än resultat som man är ute efter.

En seriös klimat- och miljöpolitik är teknikneutral och gynnar de åtgärder som gör mest nytta för miljön och klimatet. Kristdemokraterna hade därför i stället velat se en teknikneutral intern klimatväxling, där växlingsmekanismen utgår från faktiska utsläpp av koldioxid snarare än en fix idé om att en specifik teknik måste motverkas. Bara så löser vi klimatkrisen.

§ 15 Parkeringstillstånd för hemtjänsten

ALD 2024/140

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen gällande parkeringstillstånd för hemtjänsten.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Sammanfattning av ärendet

Moderaterna framför i en skrivelse till äldrenämnden att de vill ha svar på nedanstående frågor:

- Hur har Stockholms Stad resonerat kring beslutet att dra tillbaka parkeringstillstånden?
- Hur ser äldreförvaltningen på riskerna för en försämrad service och kostnadsökningar till följd av indragna parkeringstillstånd för hemtjänsten?
- Vilka lösningar framgent ser äldreförvaltningen för att hantera denna problematik?

Äldreförvaltningen svarar att det var trafikkontoret, på delegation av trafیکنämnden, som fattade beslut om tillfälliga parkeringsdispenser för vårdpersonal under covid-19 pandemin. Utförare av hemtjänst ansvarar för att ta fram en rimlig planering av restid mellan kund och lokal för personal inkluderat tid för att finna parkering. Vid införskaffandet av fordon bör parkeringstillstånd rimligtvis inkluderas i kostnadsberäkningen, ett nyttoparkeringstillstånd kostar som mest 20 000 kronor per år. Äldreförvaltningen främjar andra färdssätt än bil om möjligt. I övrigt överlämnas beslut om parkeringstillstånd och parkeringsdispens till trafikkontoret.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/140-2 Tjänsteutlåtande Parkeringstillstånd för hemtjänsten

- ALD 2024/140-2.1 15. Bilaga 1 - Skrivelse från Moderaterna angående parkeringstillstånd
- ALD 2024/140-2.2 15. Bilaga 2 - Dnr T2020-01998
- ALD 2024/140-2.3 15. Bilaga 3 - Dnr T2021-00611
- ALD 2024/140-2.4 15. Bilaga 4 - forfragningsunderlag-hemtjänst-2023
- ALD 2024/140-2.5 15. Bilaga 5 - Uppdragsbeskrivning-hemtjänst

§ 16**Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen, kvartal 1 2024**

ALD 2024/181

Beslut

Äldrenämnden överlämnar anmälan med sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut för kvartal 1 år 2024 till kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Sammanfattning av ärendet

I enlighet med socialtjänstlagen är kommunerna skyldiga att kvartalsvis rapportera alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader. Rapportering ska ske till tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO) samt kommunens revisorer.

I ärendet redovisas de 305 beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till IVO, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 1, år 2024. Redovisningen omfattar beslut som vid kvartalets slut fortsatt vara ej verkställda, beslut som verkställts och beslut som avslutats. Totalt var 180 beslut fortsatt ej verkställda. Majoriteten av besluten, cirka 85 procent avsåg beslut där den enskilde tackat nej till erbjudanden om plats, främst beroende på att den enskilde inte vill flytta till ett boende i dagsläget alternativt att det är fullt på önskat boende.

Totalt verkställdes 92 beslut under kvartal 1 och 33 beslut avslutades. Främsta orsaken till att besluten avslutats var att den enskilde återtagit sin ansökan.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/181-1 Tjänsteutlåtande Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen, kvartal 1 2024
- ALD 2024/181-1.1 16. Bilaga 1 - Sammanställning av ej verkställda beslut kvartal 1 2024

§ 17**Revidering av förfrågningsunderlag/kontraktsvillkor dagverksamhet (LOV)**

ALD 2024/91

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till ändring av beslut avseende revidering av förfrågningsunderlag och kontraktsvillkor för dagverksamhet, punkt 3.23 Personal.

Särskilt uttalande

Hugo Laigar m.fl. lämnar ett särskilt uttalande från Moderaterna.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vice ordförande Nike Örbrink (KD) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Kristdemokraterna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag..

Sammanfattning av ärendet

Äldrenämnden beslutande den 23 april om revidering av förfrågningsunderlag och kontraktsvillkor för dagverksamhet, dnr ALD 2024/92. Beslutet var samstämmigt med förvaltningens förslag förutom avseende punkt 3.23 Personal där nämnden beslutade om textändring enligt följande:

”3.23 Personal

Nytt sätt att beräkna andelen utbildad personal - från andel utbildad personal av totalt antal personal till utförd tid hos kund av utbildad personal.

Skyddad yrkestitel för undersköterska – hänvisning till övergångsbestämmelser.

Tillägg under stycket Anställning och löneform – Minst 80 % av den utförda tiden ska utföras av personal som är

tillsvidareanställd på heltid. Anpassning görs för att börja gälla den 1 januari 2025.

Kraven på tillsvidareanställningar med heltid kommer att skärpas ytterligare inom LOV, i enlighet med beslut i kommunfullmäktige om att tillsvidareanställningar med heltid gäller som norm i Stockholms stad. Utföraren ska därför upprätta planer för 2025 och för 2026. Av dessa ska framgå statistik över andel utförd tid av heltidsarbetande med tillsvidareanställning samt utförarens planering för att uppfylla krav på att 90 % av den utförda tiden ska utföras av personal som är tillsvidareanställd på heltid.”

Äldrenämndens ändringsbeslut är inte fullt ut genomförbara då det för dagverksamhet inte finns måttet utförd tid. Detta mått finns enbart inom hemtjänst och mäts genom det tidsregistreringssystem som används.

Förvaltningen föreslår därför att måttet utförd tid ersätts med måttet arbetad tid för dagverksamhet. I övrigt föreslår förvaltningen att första meningen i nämndens ändring stryks då all personal inom dagverksamhet ska vara utbildad. Det innebär att förvaltningens förslag är enligt följande:

”3.23 Personal

~~Nytt sätt att beräkna andelen utbildad personal – från andel utbildad personal av totalt antal personal till utförd tid hos kund av utbildad personal.~~

Skyddad yrkestitel för undersköterska – hänvisning till övergångsbestämmelser.

Tillägg under stycket Anställning och löneform – Minst 80 % av den ~~utförda~~ **arbetade** tiden ska utföras av personal som är tillsvidareanställd på heltid. Anpassning görs för att börja gälla den 1 januari 2025.

Kraven på tillsvidareanställningar med heltid kommer att skärpas ytterligare inom LOV, i enlighet med beslut i kommunfullmäktige om att tillsvidareanställningar med heltid gäller som norm i Stockholms stad. Utföraren ska därför upprätta planer för 2025 och för 2026. Av dessa ska framgå statistik över andel ~~utförd~~ **arbetad** tid av heltidsarbetande med tillsvidareanställning samt utförarens planering för att uppfylla krav på att 90 % av den ~~utförda~~ **arbetade** tiden ska utföras av personal som är tillsvidareanställd på heltid.”

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/91-4 Tjänsteutlåtande Revidering av förfrågningsunderlag och kontraktsvillkor för dagverksamhet
- ALD 2024/91-4.1 17. Bilaga 1 - Revidering av förfrågningsunderlag och kontraktsvillkor för dagverksamhet

Äldrenämnden 11 juni 2024

Ärende 17

Dnr: ALD 2024/91

**Revidering av
förfrågningsunderlag/kontraktsvill
kor för dagverksamhet**

Nike Örbrink (KD)

Förslag till beslut:

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

Goda anställningsvillkor är en viktig del i arbetet med att stärka staden som arbets- och uppdragsgivare. En norm kring heltidsanställningar, som den som föreslås tillfogas i förfrågningsunderlaget och kontraktsvillkoren för dagverksamhet, är i stor utsträckning positiv. Dock kommer den också med utmaningar att ta hänsyn till. Stadsledningskontoret har tidigare konstaterat i sitt remissvar på Heltid som norm att förslaget kommer att innebära ökade ekonomiska kostnader för staden. Vi anser att en kostnadsdrivande revidering, så som denna, inte är försvarbar i förhållande till nyttan.

Vidare vill Kristdemokraterna framhålla att heltid som norm inte får innebära ett förbud mot deltid framgent, vilket föreslagen revideringen av förfrågningsunderlaget och kontraktsvillkoren kan innebära. Detta gäller för verksamhet både i egen och privat regi. Vi anser att revideringen av förfrågningsunderlaget och kontraktsvillkoren i syfte att göra heltid till norm utgör politisk detaljstyrning och motsätter oss även föreslagen revidering på denna grund.

Heltid som norm vid nyanställningar kan även skapa inlåsningseffekter. Det riskerar att höja trösklarna för de som i dag är deltidsanställda men som vill söka andra tjänster inom staden. De kan då också behöva gå upp till heltid, med eller mot sin vilja. Detta tvång gagnar varken den anställda eller stadens verksamheter.

Äldrenämnden 11 juni 2024

Ärende 17

Revidering av förfrågningsunderlag /
kontraktsvillkor för dagverksamhet

Dnr: ALD 2024/92

Hugo Laigar m.fl. (M)

Särskilt uttalande

Moderaterna har vid äldrenämndens sammanträde i april presenterat våra åsikter som då lät enligt nedan.

Det är välkommet att se över hur förfrågningsunderlagen inom stadens valfrihetssystem ses över med jämna mellanrum. Den som bryr sig om sin reform ska också förvalta den och därav är det välkommet att översynen sker.

Det är däremot inte självklart för oss Moderater att dessa föreslagna förändringar är rätt väg att gå. Att en dialog har skett med olika intressenter är bra, men vad dessa aktörer tycker om förslagen är för oss hållit i dunkel. Det är också rimligt att fråga sig hur staden lever upp till motsvarande krav, för att valfrihetssystem ska vara rättvisa krävs transparens. Staden bör kunna förbättra denna och vi emotser konkreta ambitioner från majoriteten att göra denna resa mot mer transparens för alla aktörer som verkar och bidrar till stadens äldreomsorg.

När nya krav tillkommer är det också rimligt att fundera på vad som skulle kunna tas bort. Givet att en del försvinner och många fler tillkommer eftersöker vi en mer djuplodande analys av hur onödig byråkrati kan tas bort. Dessutom blir innovationen lätt hämmad av för mycket krav. Att ställa krav är att bry sig, men samtidigt ska man inte ställa för många, otydliga eller trubbiga krav.

Majoriteten menar att 90 % av de anställda ska vara heltidsanställda. Det menar vi är en felaktig ambitionsnivå, ambitionen borde rimligen vara bästa möjliga kvalitet till de som får hjälp från staden eller andra aktörer som vill bidra. Vidare ställs krav om en ökning till att 70 % ska vara ekologiska livsmedel. Det är rimligen så att givet världsläget och livsmedelsberedskapen bör man fundera på hur krav ställs i relation till andra eventuella framtida kriser säkerställer maten på bästa sätt.

Utöver ovan redan påtalade invändningar är detta inte en utveckling vi välkomnar eftersom majoriteten väljer vägar som inte rimmar med verkligheten, vilket är beklagligt. Vi moderater sätter de i behov av stadens insatser först, inte ideologin.

§ 18

Anmälan av svar genom kontorsutlåtande på Remiss av Betänkandet – En utvärdering av förändringar i sjukförsäkringens regelverk under 2021 och 2022 (SOU 2024:26)

ALD 2024/174

Beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/174-2 Kontorsutlåtande, Remiss - Betänkandet - En utvärdering av förändringar i sjukförsäkringens

§ 19
Anmälan av månadsrapport för maj 2024

ALD 2024/10

Beslut

Äldrenämnden lägger månadsrapporten till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/10-6 Anmälan månadsrapport maj 2024

§ 20

**Anmälan av protokoll från Förvaltningsgruppen (FG) den
5 juni 2024**

ALD 2024/11

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/11-10 Protokoll Förvaltningsgruppen 2024-06-05

§ 21

Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) från sammanträde den 4 juni 2024

ALD 2024/13

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/13-15 Protokoll nr 6 KPR 2024-06-04
- ALD 2024/13-15.1 Bilaga 1. Protokoll KPR 2024-06-04 - Boendegruppens synpunkter Äldreboendeplan 2025

§ 22

Anmälan av protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från den 5 juni 2024

ALD 2024/12

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/12-11 Protokoll funktionshinderrådet 2024-06-05

§ 23

Anmälan av beslut fattade enligt delegation maj 2024

ALD 2024/27

Beslut

Äldrenämnden lägger ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/27-10 Anmälninglista delegationsbeslut maj 2024

§ 24
Övriga frågor

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Erik Robert, Mjörnberg	2024-06-13
Karin Rebecka Nike Benedikta, Örbrink	2024-06-16